

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 24. septembra 1929.

Telefon št. 2552.

STEV. 111.

Trgovina in trošarine prosta žganjekuha.

Producenti žganih pijač za trgovino in trgovci z žganimi pijačami preživljajo težko krizo, ki ima svoje korenine v nesmotrenosti političnih krogov v polpretekli dobi. Politika se je v nedavni preteklosti polastila raznih gospodarskih vprašanj in odločala o njih ne iz vidika gospodarskih interesov, temveč skoro izključno s stališča strankarstva. Klasičen vzgled nam nudi v tem oziru ravno historijat takozvane trošarine proste žganjekuhe, ki posega globoko v interese trgovine z žganimi pijačami. Vprašanje proste žganjekuhe je bilo pri nas pred par leti zadovoljivo urejeno. Naši kmetje so imeli pravico, da so si brez plačila trošarine skuhalo toliko žganja, kolikor so ga rabili za sebe in po številu družinskih članov tudi za svojo družino. Ta zadovoljiv položaj pa se je izpremenil po zaslugi politike ne oziraje se na svarilne glasove, ki so dohajali odločujočim faktorjem iz trgovskih krogov. Po novih predpisih, ki so stopili že pred par leti v veljavo, sme kmetovalec iz lastnih pridelkov in pod gotovimi pogoji tudi iz kupljenih pridelkov neomejeno kuhati žganje brez plačila trošarine. Trošarina na tako žganje se pobira še le, ko kmet to žganje proda trgovcu za trgovski promet ali neposredno porabniku. Ker niso pri prosti žganjekuhi kontrolna določila, koliko se tako izkuhanega žganja povzije za namene, ki utemeljujejo dolžnost plačila trošarine, so tihotapstvu s takim žganjem na široko odprta vrata na škodo realne trgovine z žganjem.

Priznavamo, da so svoječasno pri nas pečati na kotlih za žganjekuho povzročali prizadetim velike sitnosti, res pa je, da je bil ta način kontrole, objektivno vzeto, za trgovino bolj pravičen in tudi uspešnejši. Sicer se je ob razširjenju proste žganjekuhe vodstvo registra res nekoliko poostriilo, toda ta poostritev je trajala samo nekaj časa, nakar so se registri opustili vsaj za kraje, ki imajo izpod 2000 prebivalcev. Razlogi za opustitev registrov so sicer uvaževanja vredni, toda s tem se je trošarinska oblast na škodo trgovine odrekla skoro edine-mu kontrolnemu sredstvu.

Posebno letos, ko je vse kot še nikdar obrodilo, poslučuje se podeželsko prebivalstvo ugodnosti proste žganjekuhe in pa odpravljenih registrov v taki meri, da je realna trgovina z žganjem, ki je bila sedaj že težko obremenjena z datjavami za državo, oblast in občino, popolnoma zamrla. Če tudi bi se trošarine prosto izkuhanega žganja potrošilo za domačo potrebo, je vendar s tem oškodovan promet trgovine, ki nosi vsa davčna bremena. Naravnost katastrofalno pa vpliva prodaja nezatrošarinjenega žganja malim prodajalcem in direktnim konsumentom na deželi, ki nakupujejo velike množine žganja tihotapskim potom.

Je li vse to v interesu in logičnem skladu z enakopravnostjo vsega prebivalstva in s skrbjo za splošni dobrobit in napredek, je veliko vprašanje. Finančna uprava stremi za tem, da državne dohodke po možnosti dvigne in uravnesi državno gospodarstvo, na katero se stavlja vedno večje naloge. Pri tem stremljenju je nerazumljivo, da pušča iz vidika ogromne zneske, za katere je prikrajšana s tem, da prihajajo v promet in konsum brez nakladnega plačila trošarine vedno večje množine trošarine prosto izkuhanega sadja.

Položaj trgovine z žganimi pijačami, ki zaposluje veliko nameščencev in daje existenco številnim družinam, se od dne do dne ostri, prosta žganjekuha pa, ki je privilegij kmet-skega stanu, pa temu stanu ne donša pravega blagoslova, ker pospešuje žganjepitje v širših krogih našega prebivalstva.

Gotovo je, da mora poljedelec za vzdrževanje svojega posestva spraviti svoje pridelke v denar. Ako ne dobi odjemalca za svoje pridelke, mora skrbeti, da jih vsaj na kak drug način vnovči. Razume se, da tega načina ne išče daleč, temveč kolikor mogoče blizu. Kaj naj mu li preostaja nego da iz sadnega pridelka, ki ga vsled neorganizacije izkoriščenja ne more vnovčiti, napravi žganje, da se mu sadje brezplodno ne uniči. Toda to še ni vse. Ker si z domačo porabo tega pridelka ne bo mogel pomoči, ga izkuša prodati, ker mu manjka denarja. Oficijelno tega ne sme, ker bi ga sicer prijel davčni vijak, zato se pa poslužuje ugodnosti pod okriljem vseh priznanih in ne kontroliranih svobodščin. In kaj raste iz tega? Tih, sicer nedovoljena kupčija, katera

se javno ne more drugače označiti, kot tihotapstvo.

Na tem polju imajo kmetijske organizacije lepo priliko, da pospešujejo združništvo ter kmetu vsestransko pomagajo potom lastnih agencij zainteresirati inozemstvo za odkup sadja itd. S tem bi pomagale kmetovalcu spraviti pridelke v denar, preprečile bi nedovoljeno trgovino ter preprečile oškodovanje interesov realne trgovine. Kdo bi pa pri tem imel poleg kmeta največ koristi ni težko uganiti, ker bi se v državne blagajne stekali iz trošarinskih in drugih pristojbin lepi denarji. Sedanja praksa bo popolnoma zatrla realno trgovino, vrgla bo na cesto tisoče uslužbencev, povečala brezposelnost in zmanjšala dotok davčnih sredstev. Skrajni čas je, da se nevdržnemu položaju trgovine z žganjem odpomore z uvedbo pravične in edino pravilne rešitve, da se omeji svoboda proste žganjekuhe in postavi vse kotle znova pod pečat ter uvede strogo kontrolo nad tem, koliko se sme iz lastnih pridelkov izkuhati žganja za domačo porabo.

Brez teh odredb bomo morali v do-glednem času govoriti, da smo imeli trgovino z žganimi pijačami, da je pa nimamo več.

Poslovni čas za krošnjarje.

Po pritožbah trgovcev z dežele se nova določila glede krošnjarenja, ki jih vsebuje naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic z dne 16. aprila 1919, po nekaterih krajih sploh ne izvajajo. G. veliki župan ljubljanske oblasti je na to pritožbo izdal dne 18. septembra 1929 pod O. br. 2479/7 vsem srezkimi poglavarjem, vodji srezke izpostave v Škofji Loki, mestnemu magistratu v Ljubljani in policijski direkciji v Ljubljani naslednje okrožnice:

Glasom določb člena 8. odnosno 16. uredbe o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic z dne 16. aprila 1929, št. 284/66 »Urad. lista«, je vsako krošnjarenje ob delavnikih po 18. uri, ob nedeljah,

državnih in verskih praznikih pa ves dan prepovedano, v kolikor ne bodo v izvršilni naredbi glede državnih in verskih praznikov določene izjeme. Te določbe pa ne veljajo za prodajalce novin, revij, časopisov, pečenega kostanja, brezalkoholnih pijač, alve, sladoleda, presnega in posušenega sadja in se bo za te obratovalnice določil obratovalni čas v izvršilni naredbi posebe.

Ker se pa po dospelih pritožbah kljub točni določbi citirane ministrske uredbe krošnjari tudi ob nedeljah in po 18. uri ob delavnikih, vam naročam, da potom podrejenih organov nadzorujete poslovni čas krošnjarjev in proti kršiteljem kazensko postopate. — Po odredbi velikega župana: dr. Marn s. r.

Prodajanje vžigalnikov in kamenčkov zanje.

Po razglasu z dne 1. januarja 1929 Pr. br. 80 smejo izza tega dne prodajati vžigalnike in kamenčke za nje samo one osebe, ki dobe za to prodajo specialno dovolilo samostalne monopolne uprave. Na podlagi tega razglasa je prišlo iz Slovenije za navedeno specialno dovoljenje več trgovcev, kateri pa do zdaj še niso dobili zaprosenih dovoljenj. Posledica tega je, da so vžigalniki in kamenčki izginili iz prometa legitimne trgovine in da se je razvilo s temi predmeti tihotapsko kupčevanje, koje ne povzroča škode samo legitimni trgovini, temveč tudi monopolni upravi sami. Radi tega se je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v

Ljubljani obrnila na monopolno upravo, da pospeši izdajo specialnih dovolil. Monopolska uprava je na to akcijo Zbornice odgovorila, da je vprašnje prodajanja vžigalnikov in kamenčkov vezano na odkup teh predmetov od dosedanjih lastnikov, koji so izgubili pravico jih prodajati. Vprašanje odkupa se sedaj razpravlja in ko bodo pogajanja končana, prične monopolna uprava dovoljenja za prodajanje takoj izdajati. — Sedaj torej ni nihče upravičen prodajati vžigalnice in zraven spadajoče kamenčke. Ako bi zainteresirani izvedeli za take kupčije, naj na nje opozore organe finančne kontrole.

ZAKON O POSPEŠEVANJU KMETIJSTVA UVELJAVLJEN.

»Službene Novine« z dne 21. t. m. objavljajo zakon o pospeševanju kmetijstva. Zakon je stopil s tem v veljavo. Ob enem objavljajo »Službene Novine« pravilnik, ki ga je izdal finančni minister glede razmejnitve državnih samoupravnih posestev povodom katastracije zemljišč.

IZVOZNO ZAVAROVANJE V AVSTRIJI.

Kritični notranji položaj v Avstriji je poživil neko zavarovalno panogo, v kateri je kupčija že več let popolnoma počivala, izvozno zavarovanje. Takoj po prvih vesteh o »maršu na Dunaj« so dobile velike zavarovalnice številna vprašanja glede zavarovalnih pogojev za zaščito proti ropanju, plenitvam itd.

Ivan Mohorič:

Na Holandsko.

(Nadaljevanje.)

Za palačami ministrstev se dvigate »zbornici generalnih držav« — kakor se nazivata oba doma parlamenta. Poleg njih v Mauritshuisu se nahaja Koninklijk Kabinet van Schilderijen, ki spada med najbogatejše in najdragocenejše umetniške zbirke sveta. Preko trga nam zapira ob zelenem Vijviru pot mrka stavba Gevangenporta — nekdanje jetnišnice. Zelo me je iznenadilo, da se nahaja kraljevska palača v živahni trgovski ulici v strnjeni vrsti z drugimi privatnimi hišami. Ako bi ne bilo pred palačo straže, bi človek pri sprehodu po Nordeinde straat niti ne opazil, da gre mimo rezidence.

Za obsežnim blokom telefonske centrale smo zavili proti palači mira (Vredespaleis). Predzgodovina te mogočne stavbe je v kratkem sledeča:

Leta 1898 je sklical ruski car Nikolaj II. konferenco vseh civiliziranih narodov, da v vzajemnem sporazumu znižajo morejška bremena in preprečijo bodoče vojne. Kot sedež konference je bil določen Haag. Kraljica Viljema je stavila konferenci za razprave svojo palačo »Het Huis ten Bosch« na razpolago. Najvažnejši sklep konference je bil, da se osnuje stalno mednarodno razsodišče v Haagu.

Amerikanski milijarder Carnegie je nato pozneje leta 1903 podaril 3-75 milijona dolarjev za zgradbo posebne mirovne palače in strokovne biblioteke. Na ta način je prišlo v letih 1907 — 1913 do zgradbe impozantne palače, ki krasi danes severozapadni del Haaga. Usoda je hotela, da je bila tik pred svetovno vojno dokončana. Konflagracija kontinenta je takrat jasneje kot sploh kdaj v življenju pokazala, koliko so vredne lepe fraze in papirne pogodbe v kruti realnosti.

V tej palači zaseda od leta 1922 naprej stalno mednarodno razsodišče, pred katerim leži tudi cela vrsta odškodninskih tožb, ki so naperjene proti naši državi. V tej palači se je vršila minuli mesec finančna konferenca aliiranih držav glede reparacijskega vprašanja, tu se je poleti razpravljalo o valorizaciji naših dolgov Franciji in v njej bo padla v bodočih letih še marsikatera važna ob-sodba za naše državne finance.

Posebno znamenita je v tej palači knjižnica, ki je najpopolnejša zbirka razprav in študij mednarodnega prava. Vodilo bi mnogo predaleč, ako bi hotel naštevati vse znamenitosti, muzeje, zaklade in zbirke, ki jih čuva mesto Haag v svojem okrilju. Zado-stuje že, če povem da ima 12 muzejev, 5 stalnih umetniških razstav in tucat drugih znamenitosti, ki so vredne poseta in razgledanja.

V trgovskem delu mesta se pridno gradi. Nastajajo nove hipermoderne poslovalnice, ki nekoliko amerikani-zujejo prejšnjo mirno in vsedlo idilo mesta.

Skozi diven park Zorgoliet smo jo ob nepretrgani promenadi vil zavili proti svetovno znanemu kopališču Scheveningenu. Dasi je bilo sredi julija, nismo videli nobenega kopalca na plaži. V površnikih so se sprehajali gostje po obsežnih promenadah. Besno je udarjalo valovje Oceana ob obalno ozidje. Val za valom se je razbijal ob svetilniku.

Scheveningen je poleg Ostende naj-elegantnejše in najbolj obiskovano

morsko kopališče na Severnem morju. Nekdaj je segala kopnina mnogo dalje proti zapadu. Toda velikanski vihar leta 1570 je preplaval celo ozemlje, uničil kraj tja do cerkve. Tudi pozneje so se katastrofe morskikh povodnji ponovile.

Treba je videti besneči Ocean, da more človek prav oceniti velikanske napore Holandcev, da zavarujejo svojo zemljo pred vodnimi katastrofami. Scheveningen se deli na dva dela. Prvi del je naselbina domačinov, se-stoječa iz priprostih hiš ribičev z ribiškimi pristaniščem. Drugi del ob-sega moderne zgradbe, hotele in za-bavišča mondenega kopališča. Promena-da ob velikih hotelih vzdolž stranda in elegantnega kazina je dolga nad 3 km. Tu se koncentriira celo kopa-liško življenje. Okrog zdraviliške dvorane in na veliki terasi, zgrajeni na mostišču, ki sega daleč v morje, na kateri je prostora za 5000 ljudi, se spremljajo tisoči kopaliških gostov. Stotine avtomobilov je prome-niralo v lahkem tempu po bulevaru. Bili so izletniki iz Haaga, Rotter-dama, Delfta, Leidena in drugih krajev, ki so prišli sem na nedeljski sprehod.

Velikanska razlika je med morski-mi kopališči tu na severu napram onim v Dalmaciji. Smaragdno-zelena čista voda, toplo solnce, kršne gore in azurno jasno nebo — vsega tega Nizozemska nima. In zato ne dvo-mim, da bi naše Primorje, ako bi zgradilo nekoliko komforta, ne moglo odtegniti vsako leto par desetstisočim bogatih gostov severnim kopališčem. Seveda predpogoj je udobno potova-nje, prvovrstne prometne zveze, mo-derni hoteli z opremo in oskrbo, ka-kor so jo premožni ljudje z zapada navajeni. Danes smo šele na začetku, toda vztrajno delo nam lahko pomaga tudi tu do izbranejšje publike in bolj-šega zaslužka.

Iz Scheveningena smo jo ubrali proti severu na Haarlem. Haarlem nam je znan po imenu kot središče semenarske trgovine v Evropi. Nje-govo renomirano cvetličarstvo in cvetlično semenarstvo je staro že nad sto let in datira izza Napoleonovih časov. Haarlem je glavno mesto pro-vince Severna Holandija in sedež gu-vernernja ter šteje 113.000 prebiva-lev. V prejšnjih stoletjih je slovel radi svoje svilarke in čipkarske in-dustrije.

Cela prostrana pokrajina od Haaga proti Haarlemu je pravzaprav en sam vrt. Kakor daleč sega oko, vidiš same nasade tulp, hijacint, narcis, gladiol in drugih okrasnih cvetlic. Nepozaben utis, ki ga zapuša človeku pogled na ta polja spomladi v aprilu in maju, ko se nasadi razeve-tijo. Cvetlice, ki se gojijo tod, se raz-pošiljajo po celem kontinentu, v An-glijo in Severno Ameriko. Bajne so dimenzije, v katere se je razvilo kul-tiviranje cvetlic. Prvotna idila je po-stala ena najdonosnejših industrij in eksportnih panog. Samo v severo-holandski provinci je okrog 2000 hektarov, v južniholandski pa celo 3900 ha zasejanih s cvetlicami. Vred-nost izvoza cvetlic je znašala leta 1925 ca. 45 milijonov holandskih gol-dinarjev ali 990 milijonov dinarjev. Haarlem je kakor vsa doslej imeno-vana holandska mesta, bogat na kla-sičnem holandskem stavbarstvu, na umetninah, ki so zbrane v treh mu-zejih, med katerimi je posebno Franz Halsov muzej znamenit, na divnih parkih in prijetnih novotarijah mo-derne iznajdljivosti.

Za Haarlemom smo v ravni črti brzeli proti Amsterdamu. Vožnja se je razvila v pravcato dirko, ker se naš šofer Bernik ni hotel udati elek-tričnemu brzovlaku, ki vozi tik ob cesti in tako smo ob peti popoldan dospeli na cilj, v nordijske Benetke, v slovito mesto diamantne industrije — v Amsterdam. Nemalo je bilo pre-senečenje naše delegacije, ko je pred verando, na kateri so ravno južinali, privozil jugoslovanski avtomobil. Amsterdamci so stikali glave in štu-dirali, kaj bi mogle pomeniti tri črke SHS. Očividno njihovo geografsko znanje ne vsebuje te kratice, ker označujejo našo državo kot drugi po-

Važna odločba obrtne oblasti glede doklade gremija trgovcev v Ljubljani.

V zmislu sklepa gremijalnega obče-nega zbora z dne 18. marca 1929, od-nosno na podlagi sklepa odbora z dne 22. marca 1929, je Gremij trgovcev v Ljubljani predpisal svojim članom gremijalno doklado za leto 1929 v iz-meri 300% na občno pridobnino, predpisane članom v letu 1929. Proti predpisu se je pritožila neka tvrdka, a je pritožbo obrtna oblast zavrnila iz naslednjih razlogov:

»Tej Vaši protožbi mestni magi-strat na podstavi § 127 o. r. opiraje se na določila § 115, odstavek 6, in § 119 a in c lit. c. o. r. ter §§ 14, 17 in 24 gremijalnih pravil ne more ugoditi, ker za to ni zakonitih razlo-gov.

Kot obrtno nadzorstveno oblastvo bi namreč mogel mestni magistrat razveljaviti ali pa spremeniti sklep gremijalnega zbora odnosno odbora o določitvi in porazdelitvi gremijalne doklade le v primeru, če bi bil ta sklep protizakonit, bodisi v stvar-nem ali formalno-pravnem pogledu. Iz poročila gremija trgovcev v Ljub-ljani oziroma iz zapisnikov gremijal-nega občnega zbora ter seje gremi-jalnega odbora pa je razvidno, da sta se obadva činitelja pri stvarjanju sklepov in njih izvajanja ravnala točno po določbah prej citiranih pa-ragrafov obrtne reda oziroma za-družnih pravil.

Gremijalni zbor, pravilno sklican in v zmislu § 17, odst. 7 gremijalnih pravil tudi sklepčen, je na svojem zborovanju z dne 18. marca 1929 skoro soglasno odobril proračun za leto 1929 ter določil tudi znesek, ki naj se po gremijalnemu načelstvu kot združna doklada porazdeli na vse gremijalne člane. Ta sklep gremijal-nega odbora je postal, ker ni bil pro-ti njem pravočasno vložen nikak ugovor, pravomočen in izvršljiv.

Prav tako je gremijalno načelstvo (odbor) v svoji seji dne 22. marca 1929, ki je bila tudi sklepčna, raz-pravljal o sklepu gremijalnega zbo-ra glede porazdelitve doklad in skle-

nil soglasno na podlagi pooblastila gremijalnega zbora oziroma skladno z določilom § 14, odst. 2 in 3 gremi-jalnih pravil, da se ima doklada po-razdeliti v izmeri 300% obče pridob-nine, odmerjene gremijalnim članom po davčnem oblastvu v letu 1928.

Gremijalno načelstvo se je torej s tem sklepom poslužilo le svojih prav-ic v mejah zakonitih predpisov in tudi okolnost, da je načelstvo pri tem vzelo kot osnovo za porazdelitev gre-mijalne doklade občno pridobnino, odmerjeno članom v pretečenem letu, t. j. v letu 1928, v čemur ne naspro-tuje obstoječim predpisom obrtne reda in združnih pravil, nasprotno se je načelstvo tega načina porazde-litve doklad kot sedaj posluževalo tu-di v preteklih proračunskih letih. Na čin odmere gremijalne doklade, kot ga omenjate v svoji pritožbi, da naj bi se namreč za osnovo odmere vzeli davek odmerjen v dotičnem letu, za katero se določa doklada, pa bi že iz finančnopravnega vidika ne bil primeren in priporočljiv, ker bi določbo in likvidnost gremijalnih dohodkov potisnil predaleč naprej v proračun-sko leto, na drugi strani pa bi zadr-ževal ali onemogočal izplačevanje za-padlih gremijalnih dajatev ter s tem v mnogem oviral poslovanje gre-mija.

Ker v danem primeru gremij tr-govcev odnosno načelstvo s svojim sklepom ni kršilo obstoječih zakoni-tih določil, ni torej nikakega zakoni-tega razloga za razveljavljenje od-nosno spremenitev njegovega sklepa glede porazdelitve združnih doklad, vsled česar mestni magistrat Vaši tozadevni pritožbi ne more ugoditi.

Priobčujemo gornji odlok v pre-pričanju, da bodo gremijalni člani, kateri doslej še niso iz katerihskoli razlogov plačali gremijalne doklade, to takoj poravnali, da se izognejo stroškom prisilne iztirjave, ker bo gremij, kakor čujemo, te dni prosil obrtno oblast, da prisilnim potom iz-tirja še ne plačane doklade od vseh zamudnikov.

Začetek poslovanja Privilegirane agrarne banke.

Privilegirana agrarna banka je ob-javila dne 23. septembra t. l. nasled-nji komunikacije:

Ker so izvršene vse priprave za pričetek rednega poslovanja Privile-girane agrarne banke, je izvršni od-bor uredil vsa ostala vprašanja, ki so združena s poslovanjem banke. Na zadnji seji so bili odobreni naslednji pravilniki: 1. Začasni pravilnik o bančnem osobju; 2. pravilnik o po-sameznih vrstah poslov banke, pri čemur je bila določena naslednja obrestna mera:

1. Banka bo dajala poljedelskim organizacijam posojila in kredite po 8 odstotkov z omejitvijo, da te orga-

nizacije od svojih članov za režijske stroške itd. ne smejo zahtevati več kakor 2 odstotka tako, da sme znaša-ti najvišja obrestna mera za te vrste kreditov in posojil največ 10 odstot-kov.

2. Za individualne kredite znaša obrestna mera 10 odstotkov.

3. Za dolgoročna hipotekarna po-sojila je določena obrestna mera na 9 odstotkov.

Interesenti se pozivajo, da čimprej vložijo prošnje za posojila in kre-dite, ki jih odbor takoj reši. Privile-girana agrarna banka posluje za-časno v Sremski ulici št. 6 v Beo-gradu.

Strokovno šolstvo.

GREMIJALNA TRGOVSKA NADALJE-VALNA ŠOLA V MARIBORU.

Vpisovanje za vse razrede se vrši v nedeljo, dne 29. septembra od 10. do 12. ure v prostorih državne trgovske akademije na Zrinjskega trgu 1/I. K vpisovanju naj prinese vsak učenec oz. učenka zadnje šolsko izpričevalo, po dve izpolnjeni rodovnici, ki jih dobi v pisarni Trgovskega gremija in novinci še potrdilo Trgovskega gremija v Maribo-ru, ki ga dobe tudi v gremijalni pisarni, Jurčičeva ul. 8/II.

Pismeni ponavljalni, sprejemni in drugi izpiti prično v ponedeljek, dne 30. septembra ob 15. uri (3. pop). Ustmeni izpiti se vrše v torek, dne 1. oktobra in po potrebi še v sredo, dne 2. oktobra od 15. ure dalje.

Reden pouk prične v četrtek, dne 3. oktobra ob 15. uri. Vse ostalo zvedo učenci, oz. njihovi gospodarji v šoli.

večini z Jugoslavijo. Do Amsterdama smo bili napravili v osmih etapah 1734 km, dasi znaša zračna črta ko-maj dobrih 1000 km, ker smo želeli obiskati vsa gospodarska središča po krajinah, skozi katere smo vozili.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

ANKETA ZA UGOTOVITEV BORZNIH OBIČAJEV ZA TRGOVINO S PAPIRJEVOM.

V četrtek, dne 19. t. m. se je vršila v Zbornici za TOI anketa za ugotovitev borznih običajev za trgovino s papirjem v področju Zbornice za TOI. Ankete so se udeležili papirni producenti in konsumenti, med njimi zastopniki Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode gg. ravnatelj Jahn, gen. tajnik dr. C. Pavlin in Schrautzer, za Gremij tiskarnarjev g. ravnatelj Čuč. Prečitane so bile pismene izjave nekaterih interesen-tov, ki se ankete niso mogli udeležiti osebno. Anketo je vodil tajnik gosp. dr. I. Pless. Bazo za razpravo je tvoril osnutek načrta uzanc, ki ga je po-slala zbornica Ljubljanska borza in ki ga je sestavil po dunajskih in za-grebških uzancah g. dr. Pavlin. Po triurnem razpravljanju so prišli ude-leženci ankete do soglasnih zaključ-kov in bo zbornica definitivno redi-giran načrt poslala borzi in potem ministrstvu trgovine in industrije v odobritev, nakar stopijo določila obi-čajev v veljavo.

Umikanje naših denarnih zavodov iz Italije.

Zagrebske «Novosti» priobčujejo v nedeljski številki izpod peresa iz-vrstno informiranega pisca članek, ki ga prinašamo v naslednjem do-besednem prevodu:

«Ljubljanska kreditna banka je opustila svojo podružnico v Trstu, katero je prevzela Banca di Lavoro. S tem smo izgubili enega od naših zadnjih denarnih zavodov v Italiji. Na ozemlju Avstro-Ogrske, ki je pripadlo Italiji, je bilo koncem svetov-ne vojne nekoliko naših denarnih za-vodov, samostojnih in filijalk. Tu so bile močna Jadranska banka v Trstu in Reška pučka banka na Reki kot samostojni zavodi, Ljubljanska kre-ditna banka je imela podružnico v Trstu in Gorici, a Prva hrvatska štedionica, Poljedelska banka ter Banka in štedionica za Primorje na Reki. Danes ni ostalo od vseh teh in-stitucij skoro ničesar.

Usoda Jadranske banke je znana vsem. Najprej so ji delali take težave, dokler se ni morala predati fašistom, a kasneje je prišla v konkurz. S tem konkurzom je izginila tudi Podruž-nica banke in štedionice za Primorje v Reki. Reški pučki banki so se de-lale take težave, da so morali naši krogi opustiti pretežni del svojega angažmana tako, da je zavod prišel pod upliv italijanskega kapitala. Prva hrvatska štedionica je bila vsled na-stalih prilik primorana, da opusti svojo podružnico na Reki, dasi je tam imela zelo dobre posle. Poljedelska banka je s prevzemom sušaške po-družnice Slavenske banke koncentri-rala svoje posle na Sušaku. Tako smo ostali na Reki popolnoma brez vsa-kega naših zavodov. Ni tam nihi ene manjše hranilnice.

In celo Živnostenska banka je bila primorana, da preda svojo tržaško filijalo Banco Italo-Americano. A osrednja banka čeških hranilnic se je odstranila že mnogo preje. Sedaj zapušača Trst tudi Ljubljanska kre-ditna banka. In sigurno je, da bo mo-rala zapustiti tudi Gorico.» Tako ne bo imel v bodoče niti en sam denarni zavod naše države v Italiji niti ene filijalke. Ne obstojajo več niti one denarne organizacije, koje je ustva-ril naš živelj, ki je ostal pod Italijo. Centrale združnih organizacij so vsled prisilnih mer prešle v tuje roke. Tako je naš živelj v Italiji prepuščen na milost in nemilost italijanskih za-vodov.

Medtem se pa italijansko denar-stvo vedno bolj afirmira v našem gos-podarstvu. Hrvatska banka razširja vedno več svoje posle. Banca Dalmata di Sconto iz Zadra je odprla podruž-nico v Splitu in Šibeniku, a ima tudi eno afilijacijo v Dubrovniku. Še ved-no se dela na tem, da se tudi Credito Italiano, po veličini drugi italijanski zavod, afirmira v našem gospodar-stvu. Kakor se vidi, gre razvoj naš-šega in italijanskega denarstva v po-polnoma nasprotni smeri.»

* Goriška podružnica Ljubljanske kre-ditne banke se je morala opustiti, kakor znano, že leta 1928. — Op. uredništva.

OPOZORILO HMELJSKIM PRODUCENTOM.

Celjski sreski načelnik je izdal te dni na vse hmeljske producente v svojem srezu naslednji razglas: Razni brezvestni agenti, špekulanti in pustolovci razšir-jajo v zadnjem času vesti, da vlada pri hmelju v naših krajih nadprodukcija in da je najboljšje, da hmeljarji vržejo le-tošnji pridelek na smetišče, oziroma ga sežgo, ker nima nobene cene. Te vesti razširjajo v prozornem namenu, da bi mogli hmelj pokupiti po najnižjih mogo-čih cenah in bi ga seveda potem z do-bičkom prodali v inozemstvo. Zaradi te-ga se opozarjajo vsi hmeljarji, da letos cena hmelja še ni ustaljena in da naj takim lažem in intrigam nikar ne nase-dajo, temveč naj razširjevalce takih ve-sti, bodisi da so podkupljeni ali naivni domačini, bodisi da so tuji agenti in pre-kupci, takoj naznanijo najbližji orožniški postaji, nakar jih bo sresko poglavar-stvo eksemplarično kaznovalo in tuje državljane za vselej izgnalo iz naše države.

Predavanje o delavskem zavarovanju.

V petek dopoldne je predaval ravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev g. dr. J. Bohinjec v posvetovalnici Zbornice za TOI o poslovanju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Predavanja se je udeležilo okoli 20 obrtnikov in trgovcev ter funkcionarji gospodarskih organizacij. Predavatelja je pozdravil kot domačin podpredsednik zbornice gospod Ivan Ogrin, ki je izjavil, da je zbornica rade volje ugodila prošnji ravnateljstva Okrožnega urada, ki hoče pripadnikom gospodarskih krogov pojasniti položaj in delovanje svojega zavoda. G. Ogrin povdara, da gre samo za informativen sestanek, na katerem naravno ne more priti do kakih sklepov.

Predavatelj je nato v nad 1½-urnem govoru poročal o poslovanju ljubljanskega okrožnega urada, pri čemer je dokazoval navzočim na podlagi obširnega statističnega materiala, da so kritike, ki se delajo glede poslovanja urada, neutemeljene. Zlasti se je obširno bavil z režijskimi stroški in jih primerjal z režijami socialno zavarovalnih zavodov drugod in obširno tudi z vprašanjem, v koliko obremenjuje socialno zavarovanje naše gospodarstvo.

Referat, ki daje na podlagi bogatega statističnega materiala dokaj jasno sliko o položaju in o poslovanju Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, je že v tisku in bo v kratkem času vsem, ki se zanimajo za to vprašanje, na razpolago. Poročevalcu se je zahvalil predsednik Okrožnega urada g. M. Krek. Iz njegovih besed, ki jih je nato naslovil na udeležence konference, posnamemo naslednje:

»Le če bomo reformo gradili na temelju objektivnih dejstev, je mogoče soglasje. Po soglasju pa stremi Okrožni urad najživahnejše. V njegovem živem interesu je, da se debata o reformi ne izpremeni v boj — socialen boj delavcev in delodajalcev. Tu bo, upam, mogel graditi Okrožni urad na slovensko živo zavest vzajemnosti, na solidnost naših gospodarskih voditeljev. Kot je soliden pa pa siguren napredek našega skromnega gospodarstva mogoče le v miru in stalnem izpopolnjevanju, tako je razvoj socialnega zavarovanja mogoče le v mirnem napredu. Ljubezen do države nam vsem narekuje veliko skrb, da reforma socialne zakonodaje ne izvane v socialni boj, ki bi zanetil v temeljih našega gospodarstva neozdravljivo bolezen, ki je po svojem učinku še vse hujsa in strašnejša kot morda kaka politična in upravna nasprotja, četudi še tako potencirana. Zato vsi Slovenci želimo, naj bo reforma, če pride, le srečna etapa v izpopolnitvi delavskega zavarovanja v najnaprednejšem in najbolj socialnem smislu.«

Nato se je poročevalcu v imenu vseh zahvalil g. Josip Lenarčič z Vrhnike, ki je izjavil, da je brez podrobnejšega vpogleda v obširen statističen material nemogoče podati kakih izjav k izvajanju predavatelja. Potrebno je, da se dá ta material tudi gospodarskim krogom na vpogled. Povdara je končno, da je zavarovanje pri nas drago, prekomplirano in zato potrebno reforme. Nato se je predsednik g. Miha Krek zahvalil za zanimanje in še enkrat poudaril, da si OUZD želi čim več neposrednih stikov s predstavniki gospodarstva.

Ljubljanska borza.

Točaj 23. septembra 1929.	Povprečevanje Dtn	Ponuče Dtn
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-805
Berlin 1 M.	—	13-54
Bruselj 1 belga	—	7-9041
Budimpešta 1 pengő	—	9-9227
Štutgart 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	—	8-00
London 1 funt	275-22	276-02
Newyork 1 dolar	—	56-77
Paris 100 fr.	—	222-58
Praga 100 kron	167-93	168-73
Trst 100 lir	296-36	298-35

Otvoritev nove palače Poštne hranilnice v Ljubljani.

V soboto, dne 21. t. m. dopoldne je bila svečano otvorjena nova palača ljubljanske poštne hranilnice. Ob 10. uri so se v prostorih nove zgradbe zbrali zastopniki oblastev, uradov in korporacij, med njimi komandant dravske divizijske oblasti divizijski general Sava Tripković, zastopnik velikega župana dr. Andrejka, oblastni komisar dr. Naflačan, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin z generalnim tajnikom dr. F. Windischerjem in tajnikom I. Mohoričem, tajnik Zveze industrijcev ing. Šuklje, magistratni direktor dr. Zarnik in dr. Pri otvoritvi so bili tudi zastopniki skoro vseh denarnih zavodov Slovenije. Iz Beograda je prisel predsednik nadzorstva poštne hranilnice Jaša Protić z večjim spremstvom poštne-čekovnih uradnikov iz Beograda, Zagreba in Sarajeva. Blagoslovitev je izvršil knezoškof dr. Jeglič.

Upravnik podružnice g. dr. Vidmar je v lepem slavnostnem govoru po pozdravu navzočim orisal razvoj ljubljanskega poštne-hranilniškega zavoda od prevrata do danes. Številni računov je narastlo od leta 1919 do konca avgusta t. l. od 1656 na 5062. Tudi število vplačil se je od leta 1919 do leta 1928 povečalo od 0'6 na 3'1 milijona dinarjev v skupnem znesku od 257 na 5306 milijonov dinarjev. Virmanski promet je zlasti razveseljivo narasel in znaša nad 50% vsega prometa. Iz zgodovine za zgradbo nove stavbe je omenil, da so se že leta 1924 storili prvi koraki za novo zgradbo in že to leto je bila razpisana konkurenca, toda od 32 došlih načrtov nadzorstvo zavodov ni nobenega odobrilo. Šele v začetku leta 1921 je bil odobren načrt ing. Černivca in razpisala se je licitacija. Gradbo je prevzela tvrdka ing. Fran Tavčar. Leta 1928 je bila stavba pod streho in drugi mesec se zavod v novo zgradbo stalno vseli.

Z iskrenimi besedami se je g. ravnatelj nato zahvalil vsem, ki so pripomogli do uresničenja te stavbe: vrhovnemu šefu ministru javnih del ing. Savkoviću, nadzorstvenemu svetu in upravniku hranilnice dr. Nedeljkoviću, ljubljanskemu velikemu županu, Zbornici za TOI, Oblastni tehnični upravi, arhitektu ing. Černivcu in ljubljanskemu novinarstvu. Nato je prosil zastopnika ministrstva g. Protića, da izvrši formalno otvoritev. Gospod Protić je v svojem govoru povdara velik pomen Poštne hranilnice za naše gospodarstvo in našo državno administracijo. Spomnil se je tudi uslužbenstva zavoda, ki je v toliki meri pripomoglo k uspehom zavoda, na kar je proglasil palačo za otvoreno.

Predsednik Zbornice za TOI gosp. Ivan Jelačin je po formalni otvoritvi pozdravil svečanost v izbranih besedah in je pri tem povdara tudi želje, ki jih ima slovensko gospodarstvo do uprave zavoda. Govorec o razvoju poštne-čekovnega prometa v Sloveniji, je povdara, da je gospodarstvo v Sloveniji baziralo že dolgo desetletja pred vojno svoje kupčijsko poslovanje na kreditni sistem, na čekovni promet in na brezgotovinski obračun. Naši gospodarski krogi so se že davno posluževali Poštne hranilnice. Zato je narodna vlada v Ljubljani pravilno spoznala položaj in je med svojimi prvimi ukrepi sklenila, ustanoviti v Ljubljani lastno poštne hranilnico. Naša matiča je igrala pozneje odlično vlogo pri organizaciji čekovnega zavoda v Zagrebu in pozneje v Beogradu. Veliko delo je izvršeno v toku preteklih 10 let. Organizirana je enotna čekovna in obračunska služba širom cele države, ki je za našo industrijo ter trgovstvo, pa tudi za male obrtnike in kreditne zadruge neprecenljivega pomena. Vedno bolj se izpopolnjuje tudi organizacija prometa s sličnimi institucijami v inozemstvu, kar znatno olajšuje tudi mednarodni obračunski in nakaznični promet.

V svojem govoru je g. Jelačin nadalje navajal, da se kreta stanje vlog

pri naši podružnici okrog 100 milijonov dinarjev in je zato pomemben interes gospodarstva cele Slovenije na tem, kako in kje se ta denar plodonosno nalaga, da bi v čim večji meri služil koristim onega gospodarskega področja, iz katerega se steka in kateremu bi moral sledstveno tudi v prvi vrsti služiti. Gospod Jelačin povdara, da je edino pravilno načelo, ki ga je v tem oziru zavzelo poslovno poročilo poštne hranilnice za leto 1925, ki naglašja, da velja glede geografske razdelitve kreditov princip, da se nalagajo na področju vsake direkcije oni zneski, ki se na tem ozemlju zbirajo kot vloge. G. Jelačin povdara, da je želeli, da se uprava v bodoče striktno pridržuje tega načela pri razdelitvi kreditov. Kreditna politika poštne hranilnice je za celo naše gospodarstvo neprecenljive važnosti, saj je doseglo stanje vlog v celi državi že nad 666 milijonov dolarjev, zato tem bolj pogrešamo, da v upravnem odboru poštne hranilnice, ki vodi kreditno politiko hranilnice, ne najdemo predstavnikov gospodarskih krogov Slovenije, ker bi moglo biti njih sodelovanje za upravo poštne hranilnice, kakor tudi za naše celo gospodarstvo le od koristi. Omogočilo bi stalen stik in pravilno informacijo o stanju in potrebah gospodarstva v področju najmočnejše podružnice in dajalo vedno nove inicijative za napredek in razvoj zavoda. Pomen poštne hranilnice za naše kreditno tržišče kot vir najcenejših kreditov je vedno zelo pereč in smatram zato za svojo dolžnost, je naglasil g. Jelačin, »kot predsednik Zbornice za TOI izraziti ob tej slovesni priliki, da se čim prej ugotovi naši davni in opetovano ponovljeni želji, da dobimo v centralni upravi poštne hranilnice svoje zastopstvo«. Predsednik g. Jelačin je ob koncu opozoril predsednika nadzorstvenega sveta g. Protića koliko neprilik imamo danes radi pomanjkanja poštne zgradbe; naše izmenjalne pošte v Mariboru, na Jesenicah in Ljubljani vršijo danes izmenjavno poštne zavrtkov in ostalih poštne pošiljatev s celo severno in zapadno Evropo. Samo preko Maribora se je uvozilo lansko leto 552.099 paketov, a danes nimamo prostora, da bi se ta služba organizirala tako, kakor bi zahteval interes gospodarstva in poštnege erarja. Besedam predsednika Jelačina so sledili vsi z vidno napetostjo in so mu ob koncu vsi navzoči živahno pritrjevali.

S tem je bil oficijelni del slavnosti zaključen in upravnik podružnice g. dr. Vidmar je povabil goste, da so si ogledali pod vodstvom ing. Černivca novo zgradbo.

Po pregledu je izvršil prota Janković obred krstne slave.

Iz naših organizacij

MERKURJEVI VEČERNI POUČNI TEČAJI TER PLESNA ŠOLA.

Trgovsko društvo »Merkur« bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v šoli na Grabnu za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijanščino se bode ta letos zopet vodila v dveh oddelkih a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino, dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni, Gradnišče 17/L, med 10. in 12. uro dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje. — Hkrati si usojamo naše članstvo ter prijatelje društva z njihovimi rodbinami najljubdeje vabiti, da se udeležijo plesne šole, ki jo priredi društvo, pod vodstvom priznanega prvovrstnega plesnega učitelja, vsak torek pričeniš dne 1. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v krasni dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vstopnina 10 Din za osebo in večer. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. — odbor.

Po svetu

Izvoz Jugoslavije je znašal v avgustu 1006 mil. dinarjev, za 312 mil. dinarjev več kot v lanskem avgustu, v prvih osmih mesecih pa 4600 milijonov ali za 743 mil. oziroma za 19-15% več.

Znani ameriški senator Borah se bori proti zvišanju carine; pravi, da je posebna zaščita ameriške industrije že zato odvisna, ker je ta že sama na sebi v posesti 96 odstotkov svetovnega trga, namreč v posesti ameriškega prodajnega trga. Malo pretirano je, teh 96%, v bistvu ima pa Borah prav.

Deterding, predsednik petrolejskega koncerna Royal Dutch Shell, se bo zopet podal v Ameriko. Njegovo novo potovanje spravljajo v zvezo z zopetnimi poskusi za zblizanje velikih dveh svetovnih petrolejskih družb Royal Dutch Shell in Standard Oil. Na borzi v Parizu so petrolejske delnice že poskočile.

International Viscose Co (skupina Breda umetne svile) zopet ne razdeljuje nobene dividende.

Belgijske cene za valjano žico so znižali za 15 frankov pri toni.

Dohod davkov v Franciji je znašal v avgustu 3631 milijonov frankov ali 561 milijonov čez proračun; v prvih osmih mesecih so nesli davki 4430 milijonov frankov več kot je bilo proračunjeno.

André Citroën je ustanovil z glavnico 1 milj. frankov kreditno družbo za avtomobilno industrijo.

Obrestno mero v Newyorku hočejo zopet zvišati.

Sladkorni monopol hoče vpeljati grška vlada.

Občina Trogir v Dalmaciji je oddala napeljavo električnega omrežja tvrdki Škoda in je vzela v ta namen posojilo 900.000 Din. V kratkem bo dobila ta občina tudi vodovod, kar je poleg vsega drugega zelo važno tudi za tujski promet.

Delnice umetne svile so začele na berlinski borzi občutno padati.

Med Ameriko in nemškim pristaniščem Stettinom, ki leži v bolj zaprtem Baltiku, se bo otvorila direktna zveza, s čimer se bodo stettinske pristaniške pristojbine bistveno zmanjšale.

Nemška posojila v Ameriki od začetka Dawesovega načrta v septembru 1924 naprej znašajo 1179 milijonov dolarjev, dočim so znašala istodobna nemška reparacijska plačila 1990 milijonov dol.

Racionalizacija avstrijske kovinske industrije v zadnjih šestih letih je privedla do močnega padca v številu delavcev, do neprimerno velikega dviga letne produkcije in pa do dviga v povprečnem čistem dobičku za posad (Schicht) in za osebo od šilingov 5-77 v letu 1923 na šilingov 9-08 v letu 1928.

Ameriška finančna skupina se zanima za naš železni rudnik v Ljubiji, ki je le deloma v obratu in ki ga hočejo Amerikanci skupaj z jugoslovansko vlado zopet pognati v poln obrat. Amerikanci hočejo uvesti velike investicije in bi mogoče rudnik zaposliti 10.000 delavcev.

Promet v rumunskem pristanišču Brajla je tako narasel, da pristaniške naprave ne zadostujejo več; izvršujejo se načrti za razširjenje pristanišča.

Štiri nove tovarne za produkcijo žveplene kisline bodo ustanovili na Poljskem; producirale bodo na leto 100.000 ton in bo na ta način znašala bodoča produkcija Poljske 475.000 ton. Poleg poljskega je udeležen tudi belgijski kapital.

Avstrijske zvezne železnice hočejo svoj vozovni park popolnoma reorganizirati. Doslej so naročili skupno 6050 novih vagonov, med njimi 200 za brzovlake, 300 za osebne vlake, 5550 pa tovornih vagonov.

Elektrarna Zschornowitz v Berlinu je dosegla dnevnih 4.500.000 KW-ur, česar doslej ni dosegla še nobena elektrarna na svetu.

Poljska trgovska bilanca v avgustu izkazuje izvozni prebitok nad 54 milijonov zlotov.

Trgovsko brodogradnja Nemčije je dosegla s 1. aprilom zopet tonažo nad 4 milijone ton (4.040.000); ladij šteje 3243.

Parniki ameriških plovbnih družb bodo pristajali od Novega leta naprej v Hamburgu in ne več v Bremenu.

Razno

Elektrarna s 450 milijoni dolarjev. Morganova finančna skupina je ustanovila pred nekaj časa družbo za napravo elektrarne ob niagarskih slapovih. Uporabljeni kapital znaša 450 milijonov dolarjev. V svrhu zgradbe je kupila družba del obrežja reke Sv. Lavrencija. Ta reka tvori niagarske slapove. Moč slapov je deloma že izrabljena.

Ameriški investment-trusti reprezentirajo glavnico 1800 milijonov dolarjev. Po računih lista »Journal of Commerce« so prevzeli ameriški investment-trusti emisijskim potom v prvem letošnjem četrtletju 602,3 milijona dolarjev glavnice, v drugem četrtletju 210,3, skupaj v prvem letošnjem polletju 812,6 milijonov dolarjev ali 17 1/2 % vsega ameriškega emisijskega kapitala v znesku 4595 milijonov dolarjev. V ameriških investment-trustih investirani kapital je znašal na koncu preteklega leta ca 1000 milijonov dolarjev, se je torej v teku pol leta pomnožil za ca. 80 odstotkov.

Velika nova najdišča solitra v Južni Afriki. Poročilom o odkritju bogatih solitrovih skladišč v Južni Afriki, ki se dajo morda primerjati s čilenskimi, posveča angleško časopisje veliko pozornost. Profesor Smeath Thomas z univerze v Kapskem mestu je razpravljal o svojih ugotovitvah glede najdišč solitra v okrožju ca 10.000 kvadratnih milj. Sicer bogastvo in obseg najdišč še nikakor nista popolnoma pojasnjena, vendar pravi prof. Smeath, da bo mogel priti soliter na trg s skupičkom treh do štirih funtov pri toni.

Borza dela v Mariboru. Od 8. do 14. septembra je iskalo dela 89 moških in 79 žensk; službenih mest je bilo 223 prostih, delo je dobilo 17 moških in 2 ženski, odpotovalo jih je 19, odpadlo pa 66, koncem tedna jih je bilo še 478 v evidenci. Od 1. januarja do 14. septembra pa je dela iskalo 4250 moških in 2389 žensk, službenih mest je bilo 3752 prostih, delo je dobilo 1388 moških in 1467 žensk, odpotovalo jih je 972, odpadlo pa 2284.

Industrijski razmah na Japonskem. Povedali smo že, da izdaja newyorška Guaranty Trust Co. glasilo, »Index« imenovano. Ta index opozarja na stalni napredek, ki ga je imela Japonska v zadnjih letih na raznih gospodarskih poljih. Japonska je postala po pol stoletju presenetljivo hitrih sprememb v gospodarskem stroju iz nazadnjaške in v glavnem agrarne dežele ena od mero-dajnih industrijskih in trgovskih držav sveta. V zadnjih desetih letih je narasla njena industrijska produkcija za 83%. Obseg inozemske trgovine je narasel za 31%, obseg tovarnega prometa, eden najbolj nevarljivih znakov glede gospodarskega življenja, za 29%. Kljub potresu v letu 1923 in kljub finančni krizi leta 1927 je ostala valuta razmeroma stabilna. Leta 1928 so narasle hranilne vloge pri bankah za 3,7% in so dosegle višino 16.626 milijonov. Proračun je bil

v zadnjih šestih letih stalno v ravnovesju, jen je v zadnjih dveh letih padel le malo pod pari 49,8 ameriških centov. 46 odstotkov japonskega prebivalstva živi od poljedelstva, čigar glavni pridelek je riž. Gastota obljudenosti je napolnila ostalo prebivalstvo do nenavadne prizadevnosti na industrijskem polju. Tkalna industrija je sedaj najvažnejša obrtna panoga, njeno lansko produkcijo cenijo na 488,6 milijonov dolarjev. Japonska je še zmeraj največji producent surove svile. Izvoz svile je znašal lani 340 milijonov dolarjev. Na polju fabrikacije umetne svile, ki je tudi za Japonsko mlada industrijska panoga, je Japonska že na sedmem mestu v svetovni produkciji. Samo v lanskem letu je narasla produkcija umetne svile za 58,6 odstotkov.

7, telice 7—9,75, teleta 10—13, voli 8 do 9, junci 6,75—9, biki 7—9 Din za kg žive teže. Konji 550—4500, žrebeta 300 do 1500 Din za komad. Prodanih je bilo 240 glav goveje živine in 45 konj. Na svinjski sejem dne 18. septembra t. l. je bilo pripeljanih 345 glav svinj. Cena je bila 10—14 Din za kg žive teže, prasete 80—300 Din za komad. Prodanih je bilo 113 glav. Prihodnji živinski sejem se vrši dne 1. oktobra t. l.

Dobava-prodaja

Razpis za prevažanje pošte v Ljubljani. Dne 27. septembra 1929 se vrši pri mestnem magistratu v Ljubljani ponovno pogajanje za oddajo v zakup voženj za izpraznjevanje pisemskih nabiralnikov v Ljubljani. Izklicna cena 58.625 dinarjev.

Razpis mesta za mehanike. Pri Merički četi III. Armijske oblasti v Skoplju je razpisano mesto mehanika. Prošnje je poslali komandi omenjene čete do 30. septembra t. l. Priložiti je dokaze o državljanstvu, o dovršeni vojaški službi, da prosilec ni starejši od 40 in ne mlajši od 22 let, o neoporečnosti, o usposobju kot mojster-mehanik, o popolni fizični sposobnosti (pregled pri komisiji III. Armijske oblasti), o pismenosti in dovršenih šolah. Nastop takoj, plačo določi ministrstvo vojske in mornarice. Razpis je na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani.

Oddaja del za zgradbo reflektorskega skladišča v Karlovcu se bo vršila potom licitacije dne 7. oktobra t. l. pri Inženjerskem odeljenju Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Predračun, načrti in pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.)

Oddaja del za zgradbo reflektorskega skladišča v Zagrebu se bo vršila potom licitacije dne 8. oktobra t. l. pri Inženjerskem odeljenju Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Predračun, načrti in pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.)

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. septembra t. l. ponudbe glede dobave 50.000 kg portland-cementa in raznega lesa. — Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 28. septembra t. l. ponudbe glede dobave »Balat«-jermen; do 2. oktobra t. l. glede dobave 1150 kg volne za ležišča ter glede dobave motorjev za vrtilni tok; do 4. oktobra t. l. glede dobave žaglic za kovino, svetrov in 8150 komadov šamotne opeke. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija drž. železnic v Subotici sprejema do 27. septembra t. l. ponudbe glede dobave vrvi, platna za signalne zastavice, platna za ribanje in krp za čiščenje. — Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 28. septembra t. l. ponudbe glede dobave 300 kg cilindrskega olja; do 30. septembra t. l. glede dobave 500 metrov konopnih cevi za gašenje požara; do 1. oktobra t. l. pa glede dobave 300 kg dinamno olja. Direkcija državnega

rudnika Mostar sprejema do 1. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg kave, 2000 kg svinjske masti, 2000 kg oja, 30.000 kg pšenične moke in 3000 kg pralnega mila. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave pločevine, raznega železa, žičnikov, tračnikov, jekla, rudarskih sekir in strgač lopat za gramoz, pil, jeklenih peres za šale, zakovic in strešne lepenke. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov žarulj, 8000 kg karbida in 30 m plinskih cevi. — Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1350 kilogramov žeblicev in 2 kopalnih kadi. — Dne 24. septembra t. l. se bo vršila pri 40. peškolu »Triglavskem« v Ljubljani licitacija glede dobave usnja. — (Predmetni pogoji z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 4. oktobra t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem odelku ministrstva za gradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave bakrenih cevi. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dobave. Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 4. oktobra ponudbe glede dobave 200 komadov brzinomerilnih trakov. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 1. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg karbida; do 3. oktobra t. l. pa glede dobave 50.000 komadov kapsol. — Direkcija drž. rudnika Sarajevo sprejema do 5. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 50.000 komadov kapsol. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 7. oktobra t. l. pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave 500 metrov mrežastega platna. — Dne 8. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave materiala za gornji ustroj (tračnice, spojnice, podložne plošče, tračni žebliji, tirefondi, skretnice, vijaki, železni material za kolosek itd.). (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani. — Dne 3. oktobra t. l. se bo vršila pri Računsko-Ekonomskem odelku Ministrstva za gradbe v Beogradu licitacija dobave majdingerjevih, galvanskih in drugih elementov ter pripadajočega materiala. (Pogoji so na vpogled pri blagajni Ministrstva za gradbe v Beogradu.) — Dne 7. oktobra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 3750 komadov bolniških in zdravniških plaščev; dne 10. oktobra t. l. glede dobave 2000 parov copat; dne 16. oktobra t. l. glede dobave 5000 parov nogavic; dne 17. oktobra t. l. glede dobave 24.000 komadov razne emaljirane posode. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagališču.)

Prodaja starih lesenih sodov. Dne 7. oktobra t. l. se bo vršila pri Delavnici državnih železnic v Mariboru ustmena licitacija glede prodaje ca 1000 komadov starih lesenih sodov. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni delavnici.)

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

TRŽNA POROČILA.

O žatskem hmelju. V zadnjem času prodaja Češkoslovaški trg vsak dan več tisoč stotov hmelja. Kupuje se tako za domači kot za tuji konsum, kakor tudi po navzočih zastopnikih raznih inozemskih veleprodavarn. Po zanesljivi cenitvi je prodanih iz prve roke že dobrih 100 tisoč stotov po 50 kg, to je nekaj nad polovico letošnjega pridelka. Izbrani in prima hmelj z veleposestev dosega ceno 600 do 650 Kč za 50 kg. Tendenca se je utrdila. Notacije za žatski hmelj letošnjega pridelka so: izbrani hmelj 600 do 650 Kč, prima (splošno, ne samo z veleposestev) 550 do 600 Kč, dobra srednja vrsta 500 do 550 Kč, srednja vrsta 400 do 500 Kč, slabša vrsta 350 do 400 čl. kron; vse to z izključkom dvaodstotnega prometnega davka. Tudi loco v Zlatcu je kupčija živahna, vsak dan 50 do 150 stotov po 400 do 650 Kč.

Zivinski semenj v Ptuj. Na živinski semenj v Ptuj, dne 17. septembra t. l. je bilo prignanih 559 glav goveje živine, od katere je bilo 243 krav, 105 telic, 2 teleta, 151 volov, 37 juncev, 21 bikov in 85 konj, ki so notirali: krave 4,50 do

USTANOVLJENO 1852

TEOD. KORN
LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8
(PREJE HENRIK KORN)
KROVEC, STAVBNI, GALANTERIJSKI IN OKRASNI
KLEPAR / INSTALACIJA VODOVODOV / NAPRAVA
- STRELOVODOV / KOPALIŠKE IN KLOSETNE -
NAPRAVE / **CENTRALNA KURJAVA**

TOVARNA PERILA
TRIGLAV, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj
priporoča veliko izbiro moškega perila po konkurenčnih
cenah. — Izdeluje se tudi po naročilu.

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi

vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA
MERKUR

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračune!

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže
pražene kave,
mlečnih dišav in
rudninske vode.

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!